

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoP/2/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313200161
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8313200161.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci mal. B. Q., nar. XX.XX.XXXX, mal. Z. Q., nar. XX.XX.XXXX a mal. F. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom, o návrhu otca F. Q., trvale bytom E. XXX/XX, N. I. H., toho času bytom X. I. H. XXX, na zníženie výživného a o návrhu matky M. Q., trvale bytom E. XXX/XX, N. I. H., toho času bytom I. M. XX, K., právne zastúpenej JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Kukorelliho 1505/52, Humenné, v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P 2/2013-109 zo dňa 18.10.2013 v spojení s dopíňacím rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 3. 12. 2013 č. k. 10P 2/2013-120 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v spojení s dopíňacím rozsudkom súd Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvého stupňa“) návrh matky na zvýšenie výživného a návrh otca na zníženie výživného zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „od posledného rozhodnutia súdu o výživnom zo strany otca pre maloleté deti uplynulo krátke časové obdobie jeden a pol roka. V rozvode konaní sa rodičia na výške výživného zo strany otca pre mal. deti dohodli, hoci dohodnutá výška výživného po 50,- eur mesačne zo strany otca pre každé dieťa už vtedy nezodpovedala jeho reálnym možnostiam, keďže bol v tom čase nezamestnaný a nemal žiadny príjem. Od toho času sa výraznejším spôsobom zmenili pomery len u mal. B., ktorá začala študovať na strednej škole, s čím sú spojené aj vyššie náklady, u mal. Z. a mal. F. k podstatnejšej zmene v pomeroch nedošlo, obaja naďalej navštevujú základnú školu. Aj keď je nepochybné, že s pribúdajúcim vekom sa náklady na výchovu a výživu mal. detí zvyšujú, po vykonanom dokazovaní je zrejmé, že v súčasnosti nie je v možnostiach a schopnostiach otca, napriek tomu, že sa zamestnal ako pomocný robotník, prispievať na mal. deti vyšším výživným ako bolo stanovené doposiaľ po 50,- eur mesačne na každé dieťa, spolu po 150,- eur mesačne, pretože nemá príjem v takej výške, ktorá by umožňovala poskytovať mal. deťom vyššie výživné a navyše bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/186/2013 zo dňa 16.08.2013 zaviazaný prispievať aj na výživu mal. B. Q. sumou 30,- eur mesačne. Na základe uvedených dôvodov súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

Otec maloletých detí podal návrh na zníženie výživného pričom v priebehu konania žil najprv v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou a maloletým synom a neskôr u rodičov. Najprv mu finančné prostriedky zabezpečovala priateľka a potom rodičia. Od poslednej úpravy výživného v podstate na strane otca

maloletých detí došlo iba k tej zmene, že mu pribudla vyživovacia povinnosť voči maloletému B. Q., kde rozsudkom Okresného súdu Humenné č. 19P 186/2013 zo dňa 16.8.2013 bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 30 eur mesačne. Jeho terajší príjem je vo výške 140 eur mesačne. Aj v čase poslednej úpravy výživného nebol zamestnaný a nemal žiadny príjem, napriek tomu došlo k dohode rodičov o výške výživného 50 eur na jedno dieťa. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí vzhľadom na skutočnosť, že každoročne rastú náklady na ich výživu a na uspokojenie ich základných potrieb. Pre zabezpečenie všetkých potrieb maloletých detí sa matka zamestnala v zahraničí a je teda aj povinnosť otca podieľať sa výživ maloletých detí. Preto súd návrh na zníženie výživného zamietol.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec poukazujúc, že nie je v jeho schopnostiach ani možnostiach hradiť výživné na mal. deti po 50 Eur na každé, a to s prihliadnutím na predovšetkým na svoje dlhy. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a jeho návrhu na zníženie výživného vyhovel.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom je vecne správny.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 159 ods. 3 O.s.p., i ust. § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“). Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (prekážka *res iudicatae* - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok, alebo na plnenia v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok (*clausula rebus sic stantibus*). Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 ZoR. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by vlastne o neprípustné preskúmanie, či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu je len to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávnených, alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania prvého rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa, alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

Na základe uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie a správne porovnal majetkové pomery oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby mal. detí v čase poslednej úpravy a v súčasnosti, pričom vo svojom rozhodnutí správne skonštatoval, že nie sú splnené podmienky na zníženie výživného.

Pri posudzovaní schopnosti a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami.

Otec nepreukázal, aby na jeho strane od posledného rozhodnutia súdu došlo k takej zmene pomerov, aby nebol schopný túto výšku výživného splácať. V čase predchádzajúceho rozhodovania súdu bol otec mal. detí nezamestnaný. Toho času je otec zamestnaný. Jeho príjem dosahuje 140 Eur mesačne (čl. 101) a pribudla mu jedna vyživovacia povinnosť na mal. B..

Pokiaľ otec poukazuje na dlhy, ktoré musí platiť, odvolací súd poznamenáva v tejto súvislosti, že v aplikačnej praxi sa už ustálili závery v súvislosti s posudzovaním niektorých príjmov a výdavkov. Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov povinného sú predmetom dokazovania aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu však treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti (§ 62 ods. 5 ZoR).

Rovnako tak je potrebné prisvedčiť právnomu záveru prvostupňového súdu, že stanovené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám mal. detí a možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomeroch povinného rodiča.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného ako vecne správny potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.